

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

— A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” HIVATALOS KOZLÖNYE —

PM 1440

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Közegek, papok, gazdasági egyélti tagok és községi előfizők egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefonszám 15.

Egy példány 10 fillér.

Telefonszám 15.

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árazásba szerint. Nyílt-tér sora 1 K. A nyílt-tér és hirdetések díja előre fizetendő.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

A korcsmák vasárnapi bezárása.

(Felhívás különösen az igen tisztelt főszolgabíró urakhoz.)

Mindnyájunk előtt ismeretes az a török-tatár, sőt talán még a Bécs által okozott károkat is fölülmuló pusztítás, amit az alkohol tulságos mértékben való élvezése okoz különösen — a székely népnek. A tatárok hajdan porrá égették e hazát, de mikor kitakarodtak innen, a barlangokból s más rejtekhelyekből előbujtak a honfiak, kiknek szívében a hazafias érzelmek rendithetlenség valának s ereikben egészséges vér csörgedezett. A török uralom, sőt Bécs minden ármánykodása sem tudta tönkre tenni a magyar nemzetet, mert a mindkettő kivülről jövő veszedelem volt.

Ámde most a veszélyt mi magunk gyártjuk, sőt még magas adót is fizetünk érte s boldogok vagyunk, ha azáltal egy-egy mámoros pillanatot szerezhethünk magunknak. Ez a mámoros boldogság aztán szépen kiveszi az ember zsebéből a pénzt, feje alól a párnát, a mezőről a földjét, pajtájából a tehenét s mikor aztán magára marad, mehet akár Amerika szabad földére is — tönkre menni. Azaz, mivel itthon tönkre megy, akár csak meghalni vagy még jobban elzúllani mehet.

De ha csak eddig volna a historia, még talán kihevernék ezt is. Ámde az alkohol nem oly méreg, amely csak az ember zsebet rágja ki, hanem amely tönkre teheti nemcsak az ezt élvezőnek, hanem utódjainak testi, lelki egészségét is. Ennek a degenerálódásnak meg lehetős káros hatása már most is észlelhető, de mi lesz a székelységgel, ha így megy ez tovább is!

Ma aligha elmondaná a nemzet lángelkű költője, hogy „nem fajult el még a székely vér”.

Ezt a veszélyt általánosan mindenütt észre vették, ahol a székely nép jövőjét, sorsát szívkön hordozzák. Így történt aztán, hogy a papok és jegyzők közbenjárása folytán vasárnapokon a községek képviselőtestülete korcsmai zárlatot rendelt. Ezt a határozatot a közgazgatás is megerősítette.

Ez ugyan még nem zárja ki az alkohol veszedelmét, de mégis korlátozza. Azért legalább ezen az egy napon, mikor különben a munka szünetel s így

a duhajkodásra igen sok jó alkalom nyílnék, a korcsmák is zárva vannak.

Ámde mit ér a legjobb rendszabály is, ha azt senki be nem tartja?

Már pedig úgy vagyunk ezzel is, hogy épen az igen tisztelt (tisztelet a kivételnek!) községi bíró urak járnak elől — sajnos, nem a jó példával, hanem a törvény áthágásával.

A bíró ur ugyanis ráút a Salamon ur ajtajára, hogy neki pálinkát teremtsen elő, mert különben jaj lesz!... Ő fizeti a büntetést, ha rajta fogják.

A bíró ur példáját pedig követi a falu s részeg az egész falu, züllik az egész falu azon a napon, mikor a régiek az Isten dolgaival szoktak foglalkozni, hogy erőt, segédelmet nyerjenek egy új hét munkássága és feladatai elvégzésére...

A végén pedig az a baj, hogy a fiatalok is belemelegednek a korcsmázásba és isznak, mint az öregek. Az öregek aztán még rezignációval, rettentő nagy sohajtásokkal panaszkodnak, hogy az ők idejében nem ilyen volt az ifjúság, hogy ők legénykorukban még a korcsma felé sem mentek. Hát bizony igazok lehet, de akkor az öregeknek sem a Salamon zsidó büdös pálinkája volt a mindennapi kenyér és akkor a bíró uram vezetése alatt nem szegték meg a saját maguk jólétére hozott törvényt.

Ezeket a már megszokott panaszkodásokat nemcsak azért hoztam fel, hogy csupán panaszkodjam, hanem, hogy az illető fórumok komoly figyelmébe ajánljam az ügyet.

Ugyanis a dolog úgy áll, hogy a községek által hozott és a vármegyei törvényhatóság által helyben hagyott vasárnapi korcsmai zárlatot, hol bírói vezetéssel, hol bírói közbenjárás nélkül egyszerűen áthágják. Ez olyan dolog, ami a legjobb törvényt is illuzóriussá teszi.

Felkérjük tehát a szolgabíró urakat, hogy ezen, a székely nép jólétét szolgáló törvénynek illetékes joguknál fogva szerezzenek érvényt, még akkor is, ha esetleg szigorú eszközök használatára válnék szükségessé.

Tudomásunk szerint — a községi előjárók a törvény megtartására és megtartatására és nem megszegésére tettek és tesznek esküt. Kérem azért az

igen t. főszolgabíró urakat, egy szigorú felhívásban figyelmeztessék a másokat is megméltelyező előjárókat helytelen eljárásaikra.

A székelységben a magyarságnak oly támasza van, amelynek vesztét, pusztulását hazánk igen érzékenyen megérezné. Hogy pedig a magyar fajnak meg kell ragadnia minden alkalmat a jó hazafiak megmentésére, azt a jelen társadalmi és politikai viszonyok eléggé igazolják.

Nem lenne helytelen, ha a tek. főszolgabíró urak a nép iránti szeretetből kifolyólag egyik vagy másik vasárnapon — még nagyfokú elfoglaltságuk mellett is — megtekintnék a most küszöbön álló előjáróválasztások előtt a bezárni határozott korcsmákat. Meglátnák akkor, hogy azok az u. n. hátsó szobák mennyi olyan előjárót rejtgetnek, kik Isten nevére tett esküjüket megszegve, gunyt üznek a törvényből és törvény iránti tiszteletlenségre tanítják átkos példájokkal a még romlatlan lelkeket is.

A székely nép — bár szép multja miatt — megérdemelné, hogy a vesztére tért utról viszatérítessék.

Aggódó székely.

Iparkamarai közgyűlés.

A székelýföldi kereskedelmi és iparkamra dec. 28-án délután tartotta mult évben utolsó közgyűlését.

Tauszik B. Hugó kir. tanácsos, elnök napirend előtt bejelentette, hogy Kossuth Ferenc keresk. m. k. minister az ipartörvény tervezeti tárgyalása alkalmával hozzá küldött távirati üdvözletre megleghangu köszönő levelet küldött; hasonlóképpen Thék Endre lev. tag is, a kit a kamara udvari tanácsossá történt kinevezése alkalmából üdvözölt.

Napirend során foglalkozott a kamara a benzinnel dolgozó munkások megvédésének kérdésével s több üdvös javaslatot tesz e tárgyban a kereskedelmi miniszternek. — Öröndetes tudomásul vétetett, hogy a keresk. kormány a kamarák közbevetett kérésére az új ipartörvény tervezet szaktanácskozás elé vitelét ez év elejére halasztotta s így alkalmat ad arra, hogy az érdekelt iparosság véleménye az ország minden részéről beküldhető és figyelembe vehető legyen.

Hasonlóképpen az is, hogy a székelyudvarhelyi áll. kő- és agyagipari

szakiskola fogyatékosnak ítélt helyiségeinek kibővítéséről gondoskodni fog.

Foglalkozott a közgyűlés továbbá a tőkeamat és járadékadó ügygye s kapcsolatosan az adó méltányosabb megosztását egyben az ipari és kereskedelmi érdekek nagyváfokú kimelését kérelmezi. A mérték hitelesítés állami kezelésbe vételéről szóló 1907. V. t.-c. végrehajtása ügyében felir a kereskedelmi kormányhoz.

A marosvásárhelyi iparos tanoncotthon céljaira 20 koronát adományozott.

Csiszár Lajos tag indítványára a földesákányok erősítésére acélatárusító Compnie des Meteux Unitel párisi cég visszaélései ellen felir a keresk. miniszterhez és kérelmezi, hogy ettől a cégtől a házalási engedély megvonassék.

Végül elkészítette, illetve elfogadta a közgyűlés a székely fiuk ipari pályára neveléséhez szükséges költségvetést és elhatározta, hogy iparalapja gyarapításához gyűjtést indít.

Több tárgy nem lévén, az elnök megköszönte a tagoknak az év folytán tapasztalt buzgó támogatását, a közgyűlés pedig jegyzőkönyvi köszönetet szavazott az elnökség és tisztikar fáradozásáért. Ezzel az elnök boldog újévet kívánva, a közgyűlést berekesztette.

Tanulságok a mai divatról

Egy józan gondolkodású asszony elmélkedése.

Olvassa el mindenki és használja úgy a maga, mint mások épülésére az alábbi okos véleményét, melyből oly sok arany-igazság csillog felénk.

Egy valóban kellő komolysággal gondolkodó derék asszony a következő igen érdekes cikket írta a mai divatról:

Örületes versengés folyik ma asszonyaink között a toalettért és más fényezésért. Általános a panasz a nagy drágaság miatt, amely majdnem elviselhetetlen sullyal nehezedik reánk; de hölgyeink ma többet költenek toalettre és szórakozásra, mint bármikor ezelőtt.

Mikor a spanyol királyné meglátogatta fővárosunkat, aranyzóke fejét óriási kalap ékesítette. Néhány hét múlva szinte sötét lett az utca a nagy kalapok árnyékától s az a hölgy volt a legboldogabb, akinek a kalapjának az átmérője vetekedett a maomkövel.

Alig mult el egy-két hónap, divatos lett a szőrmével szegett bársony kucsma s már mindenki ezt viselte. De ennek a divatnak sem volt hoszszu az élete; fölvaltotta a kicsin

kalap s a nagy kalapnak meg a kucsmának befellegzett. Itt-ott viselik ugyan még, de az elegáns és modern hölgy szalaggal, virággal és tollal diszitett parányi csodát tűz a fejére.

És ki ne akarna manapság elegáns és modern lenni?

A divat hóhortjának követése pénzbe, még pedig sok pénzbe kerül és ennek a sok pénznek az előteremtése ebben a pénztelen, drága világban, sok derék és jóra való embert letérit a becsületesség útjáról. A férj görnyed, nyög a háztartás terhétől, de az asszony ezzel mit sem törődik, neki az a legnagyobb gondja, hogy divatosabb és elegánsabb legyen a barátnőinél és ismerőseinél. Soha ilyen hóhortos és szeszélyes a divat nem volt, mint az idén. Nem elég, hogy a kalap divatja háromszor változott néhány hónap alatt, éppen olyan gyorsan változtatta formáit a felsőruha is.

Az ősszel még divatos volt a testhez simuló Ferenc-József kabát, de fölváltotta az empír divat; nyomban utána a bokáig érő kabátos kosztüm következett. A divatnak ezt a drága szeszélyét csakis a gazdag ember tudja fizetni. De ezekről nem szólunk; akinek módjában van, az jól teszi, ha költekezik, de hányan vannak ilyen kiváltságos helyzetben? A legnagyobb baj, hogy épen azok pazarolnak legjobban, a kiknek a legkevesebb módjuk van hozzá.

A jó módot, a fényes toalettet, a drága lakást tartják a sors legnagyobb adományának. És a kitől a sors ezeket a kiváltságokat megtagadta, az bármilyen módon, akár mellékkeresettel is, igyekszik a jó módnak legalább a látszatát kelteni.

A látszatnak, ennek a moloknak áldozza azután föl igen sok asszony a családjá boldogságát, a férj nyugalmát és esetleg a becsületét is. Hogy többnek lássék, mint a barátnője: ez cselekedetének egyetlen szabályozója. — A hamis látszattal akarja ismerősei irigységét fölkelteni és eszébe sem jut, hogy derék, jóra való férjét sújtja vele, aki a házi béke kedvéért aztán olyat is megtesz, a mire okos, belátó és szerető feleség oldalán soha sem vetemedett volna.

Az az asszony, aki férjében nemcsak az eltartóját látja, hanem hűséges élete párját, arra törekszik, hogy a terhek viselésében okos beosztással könnyítsen. A feleségnek tudnia kell férjének minden jövedelmi forrásáról és a szerint kell háztartását beosztania. A jó módnak és fényűzésnek a látszata keserves nyomorúság és a drága elegáns lakás, amelynek bére nem futja a jövedelemből, akármilyen hangos is a vendégsereg jókedvétől, szomorú siralomház, amelyben a férj rettegve és ezer izgalom közepette várja erkölcsi bukásának bekövetkezését. Hány ilyen ember maradna becsületos, ha az asszony betudná osztani a fizetését és nem kergetné örült pazarlásával abba a kényszerűségbe, hogy mellék keresetforrás után nézzen, a melynek, mint az ujságok szomorú híradásai jelentik, igen sokszor a tisztesség az ára.

Új könyv a székelyekről.

A székely határőrség szervezése 1762 — 64-ben.

(Kivonat Dr Szádeczky Lajos i. t. tud. akadémiai előadásából.)

Szádeczky Lajos harmadfél évvel ezelőtt, Halmágyi István Naplói kiadása alkalmával az Előszóban felhívta a figyelmet Halmágyi jegyzőkönyvére, melyet ez a székely határőrség szervezéséről vezetett. Ismertette annak tartalmát s kifejezte ama meggyőződését, hogy az „nagybecsű történelmi forrásul szolgál a kiadásával XVIII. századi történelmünk nagyérdékű fejezetét világítanók meg”.

Gróf Teleki Domokos „A székely határőrség története” cz. érdemes munkáját legnagyobb részt ennek a jegyzőkönyvnek alapján írta, mint a mely (az ő ítélete szerint) a székely határőrséget szervező „katonasító bizottság jegyzőkönyvének csaknem teljes példánya”.

E jegyzőkönyv 1871-ben Toldalagi Viktor tulajdona volt, s jelenleg az Erdélyi Muzeumegylet könyvtárának kéziratárában van. Táblája sarkán elmosódott írással ezt a címet viseli: A Székelyek militariaziója Protocolluma. — Első papírlapján egykoru írás ily címet adott neki: „A Limitanea Militia felállítására rendeltetett Comissionak Protocolluma”.

1906 derekán Szádeczky Lajos egy előterjesztésben a M. T. Akadémia Történelmi Bizottságához azt a kérdést intézte, hogy hajlandó volna-e Halmágyi szellemi hagyatékának ezt a részét, mely a székely határőrség okirattárát foglalja magában, kiadni, vagy esetleg a Székely Történelmi Bizottságot annak kiadásában támogatni, hogy az mint a Székely Oklevéltár VIII. kötete láthasson napvilágot.

A Történelmi Bizottság 1906. jún. 16-án tartott ülésén azon nézetének adott kifejezést, hogy hasonló újkori, a XVIII. század második feléből való akták inkább feldolgozásra valók s ha kiadatnék, az anyag a bécsi hadi és egyéb levéltárak anyagával kiegészítendő volna; mindazonáltal felszólította, hogy a rendelkezésre álló anyagot a bizottság valamelyik ülésén személyesen mutassa be.

Ennek a kívánságnak eleget teendő, Halmágyi jegyzőkönyvének anyagát kiegészítette a bécsi hadi levéltár anyagával (melyet már régebben összegyűjtött), továbbá a székelyföldi, főképp a Csik- és Udvarhely vármegyei levéltárak anyagával (melyet szintén már előbb átdolgozott) s kiegészítette az országos levéltár erdélyi kancellárai és guberniumi osztályában levő legfontosabb aktákkal. Innen pótolta főképp a székely határőrséget szervező bizottság jegyzőkönyveit, melyek mind Halmágyi jegyzőkönyvében, mind a bécsi hadi levéltárban hiányosan, csak 1764. elejéig voltak meg.

Időközben az Erdélyi Muzeum kéziratárában Halmágyinak még egy kéziratkötetére akadt, melyben egyebek közt a székely határőrség szervezésére vonatkozó akták is voltak.

Az így kiegészített és lehetőleg teljessé tett anyagot 1907. június 8-án bemutatta a M. T. A. Történelmi Bizottságának, mely a tervezett kiadványhoz az elvi hozzájárulást megadta, „oly föltétellel, hogy a kiadvány félig feldolgozott legyen és csakis a legfontosabb oklevelek közöltessenek szó szerint”.

Ennek következtében 1907. nyarán megírta a székely határőrség szervezésének történetét, úgy vélekedvén, hogy ezzel nagyobb szolgálatot tesz a hazai történelemnek, mintha „félig feldolgozott” munkát végez. Célzerűbbnek vélte a teljes feldolgozást azért is, mert gr. Teleki Domokos jeles munkája „A

székely határőrség története” (Budapest (1877) után történelmi tudásunkat előbbre vinni csakis így remélhetette.

Gr. Teleki munkája ugyanis, bármily érdemes és hasznavehető mű legyen is (nem a teljes történelmi anyagkészlet alapján iratván, ő levéltári kutatásokat nem végezvén sem Bécsben, sem a Székelyföldön), nem nyújt elég világos és teljes képet a székely határőrség szervezéséről. Ő jórészt csak a hivatalos aktákat ismerte (egyes gyűjteményes könyvekből) s így inkább azt írhatta meg, hogy mit végeztek a hivatalos körök: az udvar, gubernium, bizottságok; de nem láthatta tisztán, hogy miként forrongott a belső Székelyföld, mint egy megbolygatott méhkas, hogy minő zavarokat és anarchiát idézett elő Buccow és társai erőszakos fellépése s hogy milyen nagy munkájába, és erőfeszítésébe került később az u. n. „királyi bizottságnak” ujra kezdeni és végrehajtani azt, a mit Buccowék balsikerrrel megkíséreltek és elrontottak. Ezekre a Szádeczky levéltári kutatásai és nagy anyagkészlete sokkal nagyobb világosságot derítenek s a belső Székelyföld állapota, a nép forrongása és az események forgataga jobban szemléltetvé válik.

A Székelyföld története és a székely intézmények terén kétségtelenül új korszakot alkot a határőrség szervezése; nem kicsinylendő azért annak igaz történetét megismernünk. Következményei nagyjelentőségűek és mélyrehatóak voltak s még napjainkig is éreztetik hatásukat. Csak hogy egyet említsünk: a nagymérvű kivándorlás, melyet előidézett, évtizedekig tartott utána s az abból összeverődött bukovinai székelység visszatelepítése éppen a mi korunkban került napirendre. Erről, a M. T. Akadémia Történelmi Bizottsága intencióival egyetértve, jónak látta külön fejezetben is (a bevezetésben) megemlékezni.

A M. T. Akadémia Történelmi Bizottsága az így elkészült munkát (Marczali Henrik bírálata alapján) 1907. decemberi ülésén kiadásra elfogadta és 1908-iki költségvetésébe fölvette.

Másfél évtized alatt gyűjtött anyag kerül a történetkedvelő közönség elé ebben a kötetben, amelynek egyharmada feldolgozás, kétharmada okiratközlemény.

A munka immár kikerült a sajtó alól s remélhető, hogy a történetkedvelő közönség érdeklődéssel fogja fogadni s hogy a reá fordított, nagy gondnal és fáradsággal és az Akadémia áldozatkészségével arányban fog állani az a szellemi haszon és gyarapodás is, melyet történet-tudásunk ebből a munkából meríteni fog.

A munka két főrésze oszlik: a határőrség szervezésére, elbeszéléseire és az okirattárra.

A feldolgozott rész tíz fejezetre oszlik, hogy világos és áttekinthető tagozással mutassa be a dolog fejlődését s különböző fázisait, báró Buccow első kísérletétől, 1762-től, a szervezés s a zavarok okozói kipuhatolása végett folytatott bünygyi vizsgálat befejezéséig, 1765-ig.

Az Okirattár 1761-ben kezdődik s egészen 1776-ig terjed s ehhez csatlakozik a szervező bizottság hivatalos jegyzőkönyve 1763—64-ből; a táblázatos kimutatás az első székely határőrezredekéről s végül független kivonatok Csikvármegye levéltárából (1764—1790-ig) főképp a kivándorlásról.

A munka rövid tartalma a fejezetek feltüntetésével a következő:

I. *A székely határőrség első kísérlete. Buccow kudarca Udvarhelyen.*

Mária Teréziát országai védelmére a hadsereg fejlesztésére és növelésére kényszerítette. A déli határok védelmére már uralkodása elején szerveztette az anyaországban a határőrvédeket s ezt folytatni kívánta

Erdélyben is. E végből br. Buccow Adolf tabornokot 1761-ben erdélyi főhadparancsnokká, az ottani gubernium elnökévé és királyi biztossá nevezte ki. Buccow nem ismerle Erdélyt s annak alkotmányát s azt hitte, hogy az országgyűlés, főkományszék és a politikai hatóságok nélkül is célt ér s az oláhokból és székelyekből határőrséget szervezhet. A királyné önkétesekből szervezésre adott neki engedélyt és felhatalmazást; Buccow azonban kényszeríteni akarta arra a népet, ha önként nem vállalkozik. A radnavölgyi oláhok között hajlandóságot talált a határőrségre, mert ezek azzal a beszercei szászok jobbágyságától szabadultak meg.

De a székelyek régi szaladságukat és nemesi kiváltságait semmimű kecségtető ígéretekkel feloldozni nem akarták. Buccow 1762. nyarán katonai biztosokat küldött Gyergyóba, Csikba, Háromszékre, majd Udvarhelyszékre s a népet fő- és jószágvesztéssel fenyegetve öszszehívatta, felíratta, megmérlette s a fegyverfelvételre kényszerítette. Az összeírás Udvarhelyszéken megakadt, mert a nép kereken kijelentette, hogy nem áll a mérték alá s csak régi kiváltságai értelmében hajlandó katonáskodni.

Buccow maga sietett Udvarhelyre, de hiába volt minden erőlködése, a nép nem engedett s Buccow sikertelenül volt kénytelen visszatérni Szébenbe.

II. *Buccow kudarca Csikban és Háromszéken. A csiki zavarok és zendülések.*

Buccow az udvarhelyi kudarc után Csikban kívánta volna állandósítani s befejezni a szervezést és 1762. őszén személyesen sietett Gyergyóba az új határőrök felesketésére és a zászlók felszentelésére. A nép már itt is forrongott, mert időközben megtudta, hogy a királyné önkéntes katonaságra adott engedélyt, őket pedig halálos fenyegetésekkel s kecségtető ígéretekkel kényszerítették a fegyverfelvételre.

Buccow így Gyergyóban is ellenállásra talált s a nép a fegyvert letette s Buccowot majdnem széjjel tépte. Csikszeredán is nagy zudulással és káromlással fogadták előterjesztéseit s a fegyvereket itt is visszaadták. Hasonló lett az eredmény Kézdivásárhelyen. Csak a nép salakjából vállalkozott egynehány mind a két széken a határőrségre.

A katonatisztek azután mindent elkövettek, hogy ígéretekkel, fenyegetéssel és törvényellenes kedvezésekkel a népet a katonaságra csábítsák. Az új határőröket kivették a szék hatósága alól, a nemeség ellen bujtogatták, rászabadították a felesküdni vonakodókra s akkora terrorizmust és anarchiát idéztek ez által elő, hogy a nép része felelemből fölvetette a fegyvert.

Ebből nagy zűrzavar, fejtelenség s minden társadalmi és törvényes rendnek felfordulása következett, a mely 1763. folyamán véres összeütközésre vezetett.

A csiki új határőrök 1763. febr. 11-én körülvették a szék tisztviselői és nemessége által tartott székgyűlést és két napig ostromzár alatt tartották őket Várdotfalván. A szék tisztjei a halálos veszedelemből csak úgy szabadultak meg, hogy kötelezvényt adtak törvénytelen követeléseik teljesítéséről. A dúlás, fosztogatás, a nemesség üldözése napirenden volt ezután is. Tavaszra általános néplázadástól tartottak. (Vége köv.)

— *A politikai újév.* Újév első napján a szövetséget pártok s ezek között a függetlenségi és 48-as párt is, d. e. 10 órakor tisztelgett Dr. Wekerle Sándor miniszterelnöknek, valamint azután a még mindig gyengélkedő Kossuth Ferenc kereske

delmi miniszter és pártelnök lakásán. A tisztelgők között volt Ugron Ákos, vármegyei főispánja is. A miniszterelnök-nél Csizmazia Endre, Kossuth-nál pedig Teleki Arvéd gróf mondott üdvözlő beszédet. A bankkérdésben — mondotta Kossuth Ferenc általános lelkesedés mellett — ismeretes az én álláspontom, amelyhez most is tántoríthatatlanul ragaszkodom. Majd előtarta a kormány munkaprogramját s kijelentette, hogy legközelebb a kormány mind a vallási béke fentartása, mind a tisztviselők szolgálati pragmatikája tekintetében fontos törvényjavaslatokat fog a Ház elé terjeszteni.

Előfizetési felhívás.

Az új év kezdetén lapunk a tizenötödik évfolyamába jutott.

Egy vidéki lap életében ez jelentékeny számot jelent, kivált a mai korban, midőn lépten-nyomon új lapok keletkeznek, melyek az első év végéig is alig képesek életüket tengetni; hogy lapunk a közönség szeretetében, támogatásában idáig eljuthatott, legkésebb bizonyítéka annak, hogy nemcsak pusztán hézagot pótol, de irányával, tendenciájával, tartalmával becsületesen rászolgált megyénk legszélesebb rétegeinek elismerésére és ha ezt az új évfolyam kezdetén is képesek leszünk magunknak biztosítani, akkor buzgó igyekezetünkért, odaadó munkásságunkért bőven megleszünk jutalmazva.

A másfélzides évfolyamra a fővárosi, helybeli és vidéki munkatársak olyan díszes névsorát toboroztuk magunk köré, mely magában elég biztosítékot nyújt arra, hogy lapunk a politika, társadalom, ipar, kereskedelem, gazdaság, — megyei és városi ügyek terén, minden vele szemben támasztott magasabb igénynek is képes lesz megfelelni.

Viszonzásul nem kérünk egyebet, minthogy méltányolják és támogatásuk törekvéseinket érdeme szerint és a régi nagybecsült előfizetők igyekezzenek minél szélesebb körben lapunkat ismerőseik és barátaik pártfogó figyelmébe ajánlani és terjeszteni.

Az előfizetési árak a régiak maradnak és a lap homlokzatán olvashatók.

Hazafias tisztelettel:

a „Székely-Udvarhely” szerkesztősége és kiadóhivatala.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Hihetetlen hírek.

Mondják, hogy két tekintélyes bankunkat csak egy-egy épület választja el a — zálogháztól;

mondják, hogy boldog újévet sokan kívántak még ingyen is egymásnak;

mondják, hogy a böszüret miatt jelentékenyen olcsóbb lett a bor ára;

mondják, hogy a hét hetes farsangot — tíz hétre kérelmezik a férjhezmenni kívánó lányok;

mondják, hogy a Tóutca lakosai mióta a kerületi pénztár odaköltözött

— közegészségügyileg biztosítva vannak.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget — a szerkesztőség.

— **Kiküldetés.** A földmívelésügyi miniszter Dorner Béla helybeli ki- rendeltségi intézőt Bácsbodrogyvármegyébe Kölpénybe, ezenkívül Szegedre és Makóra küldötte ki a szeszgyári contingest kérelmező uradalmak gazdasági berendezésének felülvizsgálására. A kiküldetés közel 2 hétig fog tartani.

— **Lelkeszi kinevezés.** Az erdélyi püspök Bochkor László kozmási segédlelkészt a székelyvársági plebániára lelkésznek nevezte ki.

— **Plebános beiktatás.** Meisel József szentszéki tanácsost, volt segésvári plebánost Brassóban a mai napon fogja plebánosi hivatalába beiktatni Zomora Dániel székesegyházi praelatus kanonok, mint kiküldött püspöki biztos.

— **Népművelési egyesület estélye.** A székelyudvarhelyi népművelési egyesület február hó 1-én táncos egybekötött kabaret estélyt rendez, ez alkalommal az állami elemi iskola szegény tanulóinak tankönyv és tanszer beszerzése javára, mely humanus irányu estélyre előre is felhívjuk közönségünk érdeklődését és pártolását.

— **Politikai tömegsztrájk.** Andrassy Gyula gróf belügyminiszter a vas- és fém munkások budapesti szakszervezetét feloszlatta, mert beigazolódott, hogy a legutóbbi munkás-tüntetés alkalmával a tüntetőket az illető szakszervezetben fegyverezték fel botokkal és revolverekkel. A belügyminiszter feloszlató rendeletére úgy a fővárosban, mint az ország egyes városai- ban a különböző szakszervezetek csoportjai csütörtökön reggel 6 órakor beszüntették a munkát s elhárították, hogy 24 óráig nem dolgoznak. A budapesti szociálisták vezetősége még szerdán este megtartotta gyűlését és kimondotta a 24 órás politikai tömegsztrájkot. A munka természetesen csak ott szünetel, ahol szervezett munkások vannak. Így a lapoknál nagyobb zavar volt, mert nem jelenhettek meg. Híre van, hogy az ilyen 24 órás munkabeszüntéseket ezután kéthetenként megismételik. A „Népszava” szociálista lap azt írta, hogy a 18 szakszervezet feloszlátása miatt nem tudják a munkanélkülieket segíteni. Ez azonban csak megtévesztés akar lenni, mert a belügyminiszter intézkedett, hogy a munkanélküli segélyek folyósításának. A kolozsvári lapok sem jelentek meg, mivel a cipészek, szabók és nyomdászok ott is 24 órás sztrájkot rendeztek. E helyett külön, egyoldalas értesítést küldött szét az „Ellenzék”, tudatván, hogy a nyomda személyzete minden előzetes bejelentés nélkül beszüntette a munkát. Szegeden nincs ilyen kalamitás, mert ott egyetlen szervezetben levő nyomdászt sem alkalmaznak.

— **Újévi üdvözlés megváltása** címen Gábor Márton helybeli kereskedő 2 koronát vettünk, a melyet az áll. elemi iskolás szegény tanulók tankönyv-, tanszer- és ruhasegélyezése céljára beszolgáltattunk.

— **A székelyszentmihályi székely vértanúk emlékoszlopának bekerítése** ügyében a „Székely-Udvarhely” kö-

zelebbi számában hazafias felhívást közöltünk. Midőn azt ismételtén olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk, megjegyezzük, hogy az adományokat e célra — nyilvános nyugtázás mellett — lapunk szerkesztősége is elfogadja.

— **Nőegyleti tisztújító közgyűlés.** A székelyudvarhelyi jótékony nőegylet ez évi rendes közgyűlését folyó évi január hó 17-én (vasárnap) délután pontban 3 órakor a vármegyház kistermében fogja megtartani. E közgyűlésnek egyik főtárgya az általános tisztújítás lesz.

— **Délolaszországot és Szicíliát** földrengés miatt óriási katasztrófa érte. Kétszázezerre te- szik azoknak számát, kiket a borzalmas veszedelem áldozatul követelt. Mindenfelé megindult a segítő-akció s a művelt népek világszerte kiveszik részüket. December utolsó napján újabb földrengés volt és Messina teljesen elpusztult. A tenger erősen háborog. A pápa 100,000, Margit özvegy királyné 20,000 és a biboros kollegium szintén 20000 lírát adományozott a katasztrófa áldozatainak.

— **Szabad lyceum.** Ma délután 2 órakor kezdődőleg a Polgári kör nagytermében Dr Szövényi László p. ü. fogalmazó tart előadást az iparosok adózásáról.

— **Újévi üdvözléteiket** a városi szegény gyermekek tankönyv és tanszer bevásárlása céljára megváltották özv. Gál Jánosné 4 K, Szabó Endre vm. aljegyző 2 K, Gyerkes Mihály 2 K adománnyal.

— **Meghívó.** A székelyudvarhelyi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1909. január 10-én délelőtt 10 órakor a vármegyház kistermében közgyűlést tart, melyre a tagok meghívot- nak. Tárgy: Az igazgatóság jelentése az üzletmenetről, ezzel kapcsolato- san a szövetkezet további fentartása vagy feloszlátása, új igazgatóság vagy felszámoló bizottság választása fe- lletti határozat.

— **Az Első Székely Baromfite- nyésztő Egyesület** 1909 január hó 5-én kedden d. e. 11 órakor a vár- megyeház kistermében rendes köz- gyűlést tart a következő tárgysoro- zattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Tit- kári és pénztári jelentés. 3. Az 1909 évi költség előirányzat tárgyalása. 4. Tisztikar és választmányi tagok választása. 5. Indítványok. Az egye- sület tagjait tisztelettel meghívjuk s nagyon kérjük eljönni szíveskedje- nek, hogy az együletet érdeklő dol- gokat megbeszéljük s a közgyűlést megvitathassuk — Székelyudvarhelyt, 1908 december 29-én. Az elnökség.

— **Megszűnt iparvállalat.** Ifj. Gás- párt Gyula műfazekek Korond-fürdői iparvállalatát e hó 1-én beszüntette, illetve azt Maros-Vásárhelyre he- lyezte át. A derék, ambiciózus mű- iparosnak vármegyei területéről való távozását sajnáljuk. Azonban azt, hogy éppen Maros-Vásárhely várost, az ő szülőhelyét választotta vállalatának székhelyül, nem csodáljuk. Ott van a székelyföldi ipar- kamara székhelye és más tekintetben is nagyobb tere nyílik majd izléses készítményeinek, mint a milyen Ko- rond-fürdőn lehetett volna.

— **A szent Antal társaság** köze- lebből tartottamag negyedik estélyét, mely alkalommal a főgimnázium tor- nacsarnoka megtelt előkelő közön- séggel. Szabó Antal éneke után Bá- lint József joghallgató szavalt a tőle

megszokott szép előadással, aztán Baku Katalin zenetanár és ifj. Szemerjay Károlyné énekeltek 2 dalt, mit a közönség zúgó tapsvihar- ral honorált annál is inkább, mert örömmel fogadta Baku Katalint, kit már több mint 2 éve nem hallott énekelni. Gergely Ilonka pedig zon- goraj tékkel kísérte. Következett Soó Gáspár főgimnáziumi igazgató felolvasása a becsületeiről, ki magas szárnyalású gondolatokban fejtegette a becsület mivoltát. Florián Margit sok közvetlenséggel szavalt a „Szent Imre ravatala” című melodramát melyet Gergely Ilonka sok ügyessé- gel, finom tudással kísért zongorán s egy fiatal leányokból képzett énekkar. Szabó János hittanár szá- bad előadása valósággal élrágadt a hallgatóságot. Azután Dézsy Lajos káplán és Bagó Mariska adták elő Beriot 9. számú hangversenydarab- ját. Dézsy Lajos, kinek szép hegedű- játékát már többször volt alkalmunk hallani, ezúttal is derékasán megállotta helyét, Bagó Mariska pe- dig olyan tudással kísérte a nehéz darabot, hogy mindenki a legnagyobb elismeréssel adózott. Végül Szabó Antal szép éneke „Oh áldott szűz anyánk” zárta be a sikerült estélyt melynek ritka sikere jutalmazta a rendezők sok fáradozását.

— **Ne mulass!** Zsiga János ujszé- kelyi lakosnak a napokban huncut kedve kerekedett és a táncba ment. Kérésére a rendező fiatalok megengedték, hogy neki a cigány külön nótát huzzon. Zsiga egy liter bort rendelt és széles jókedvében a cim- balmot a borosüveggel verni kez- dette s közben pedig a mulatságon jelenvolt nőket borral öntözte. Bu- zogány János és József rendezők erre Zsigát kiutasították, de az a kimenetelről hallani sem akart, ha- nem tovább garázdálkodott. Erre a rendező legények nyakon csípték és a tánchelyiségből Zsigát úgy kidob- ták a köves udvarra, hogy — orvosi vélemény szerint — csak 14 nap múlva szedheti fel magát. Az esetet természetesen a csendőrség jelenle- tetette a székelykereszturi kir. járás- bíróságnál, hol majd ezután lesz a további ne mulass!

— **Elemi népiskolai értesítő köny- vecske** a m. kir. kollás- és közok- tatásügyi miniszter utasítása szerint — finom papírra nyomtatva, csinos kiállításban: Betegh Pál könyvnyom- tató- és könyvkötő-intézetében meg- jelent s kötte, darabonként 10 fil- lérért kapható. Vidékre 100 dara- bonként postadíjmentesen küldi.

— **Ami nálunk nem érvényes.** Egyik vidéki lapotársunk a következő bá- torhangu figyelmeztetést közli: „Azt tapasztaltam, hogy a város terüle- tén — ugyszólván — minden egyes szücsiparos a tavasz folyamán bá- rányok levágásával és azok husá- nak elárusításával is foglalkozik, da- cára, hogy erre az 1884. évi XVII. t.-c. értelmében nem jogosult, mert a bárányok levágása és husának el- árusítása nem tartozik a szücsipar- hoz, hanem mészáros ipart képez, ennél fogva szücsiparosnak láttam a szücsiparosokat ez uton is figyel- meztetni, hogy jövőre csak azon szücsiparos vághat bárányt és árul- hatja annak husát, kinek a szücs iparon kívül mészárosipar üzése- re is van engedélye és iparigazolványa, mert mindazon szücsiparosok, kik mészárosiparigazolvány nélkül bá- rányok levágásával és azok husá- nak elárusításával foglalkoznak, szí- goru büntetés alá vonatnak. Egyben pedig tekintettel arra, hogy a hus- vizsgálat tárgyában kiadott 54300— 1908. F. M. rendelet még 1908. augusztus elsején életbe lépett s ezen rendelet 93. §-a a husnak az utcára való kiakasztását, vagy más- ként a pornak, piszoknak való kite-

telét vagy sátorban való elárúsítását tiltja, elrendelem, hogy mindazok a szücsök, kik jövőre bárányok levágásával és azok husának árúsításával a nyert mészáros-iparigazolványok alapján foglalkozni akarnak, vízhatlan oldalfalakkal és padlóval bíró vásárcsarnokról, vagy bolthelyiségekről gondoskodjanak, mert a fenti rendelet értelmében a husnak sátorban árulása 15 napi elzárást és 200 korona pénzbüntetést von maga után. Kézdivásárhely, 1908. december hó 7-én. Mina Kálmán rendőrkapitány. Megjegyezni kívánjuk — a gyengébbek kedvéért, hogy e rendelkezés városunk területén... nem érvényes.

— **Bihari helyett Simó.** Székelykeresztúron a minap este Bihari Zsigmond és Major Gergely odaváló lakosok Farkas Izsák korcsmájában összeszólalkoztak. Major hirtelen eltűnt és lakásán késsel felszerelve magát, az uton lesbe állott, hogy Biharin boszuját kitöltse. Simó Albert véletlenül arra felé egész gyanutlanul hazatartott. Major — azt vélve, hogy Bihari — neki ugrott és jobb füle mögött a késsel annyira megsebezte, hogy a szerencsétlen ember most élet-halál között van. A csendőrség Majort a székelykeresztúri járásbíróshoz feljelentette, amely Simót már kihallgatta és a késelő ellen a bünygyi eljárást megindította.

— **Az Országos Magyar Iskola Egyesület 1909. évi naptára** Ábrányi Emil és Szundy Károly szerkesztésében a napokban jelent meg. Az izléses kiállítású naptár az egyesület beszámolója és céljainak rendkívül ügyes, agitatórius ismertetése mellett új dolgokat is nyújt. A naptárak közismert — rendszerint összetákolt — szépirodalmi rovata helyett igen tartalmas cikkeket közöl a magyar nemzeti kulturáról. Halász Ferenc min. tanácsosnak a „Nemzeti népművelés”-ről irt nagyértékű közleménye a nemzeti kulturpolitikával foglalkozók között előre láthatólag feltűnést fog kelteni. Ábrányi Emil a magyar föld, a magyar haza és magyar társadalomról irt poetikus cikke és sok más érdekes közleménye alapján megérdemli a naptár, hogy minél szélesebb körben elterjedjen. A naptárt levélbeli kívánságra és 60 f beküldése ellenében mindenkinek megküldi az egyesület központi irodája (Budapest, középponti városháza I. kapu, félemelet, 41. ajtó, telefon 113—65.)

— **Izlés. Takarékoság. Munka.** Minden család boldogságának alapját e három szóban összefoglalhatjuk. A Budapesti Bazar állandóan hű maradt ez intencióihoz s az elmúlt ötven év váltakozó szélsője sem térítette le utjából: munkával oktatni az izlést és a takarékoságot. E kiváló gondossággal szerkesztett kitűnő divatlapot a „Székely-Udvarhely” előfizetői negyedévi 2 K helyett 1 K 50 filléres kedvezményes áron rendelhetik meg lapunk kiadóhivatalától. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, VIII. Baross-utca 22. A mely divatlap olyan cikket közöl, mint a mostani számunkban levő „Tanulások a mai divatról”, megérdemli, hogy a legszélesebb körökben elterjedjen, mert annak egyetlen vádja sem találja a Budapesti Bazar és azokat, kik e lap okos tanácsait követik.

— **Képes levelező-lapok helyi és művészi kivitelben legnagyobb választékban kaphatók** Betegh Pál könyv-, zenemű-, papír-, író- és rajz-szerkesztésében — Székelyudvarhelyt.

A makacs meghülest

és köhögést gyorsan enyhíti a SCOTT féle Emulsio.

A Scott-féle Emulsio

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT féle módszer védjegyét a halászt — kérjük figyelembe venni.

annyira kellemes ízű hogy azok a kik nem bírják el a közönséges csukamájolaj ízét, könnyen, sőt élvezettel táplálkoznak a

SCOTT-féle Emulsio val.

Azonkívül a Scott-féle Emulsio sokkal jobb hatása az egészségre.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f.

Kapható minden gyógytárban.

Téli menetrend.

Szv.	Gyv.	Budapest k. p. u. — Predeal — Bukarest — Palanca	Gyv.	Szv.
506	502.		501.	507
III.	I-II.		I-II.	I-III.
Állomások				
820	915	i Budapest k. p. u.	750	720
1121	1113	é Szolnok	539	344
144	1247	é Püspökladány	403	117
—	218	é Debreczen	220	1040
348	211	é Nagyvárad	239	1109
827	533	é Kolozsvár	1110	559
733	987	é Dés	—	340
1016	736	é Aranyosgyéres	930	348
1048	756	é Torda	852	313
1044	750	é Székelykocsárd	900	370
453	1025	é Marosvásárhely	615	1225
1143	881	é Tövis	812	157
—	980	é Gyulafehérvár	700	1244
—	403	é Arad	1221	632
800	1230	i Budapest k. p. u. Aradonáté	1225	605
404	1000	i Arad	438	823
1056	746	i Gyulafehérvár	910	225
1206	838	i Tövis	812	157
1233	905	é Küküllőszög	735	1258
302	911	i Küküllőszög — Parajd	648	1228
902	223	é Parajd Szováta és Korond fürdői	105	745
127	944	é Kiskapus	656	1146
358	1257	é Nagyszeben	445	781
300	1055	é Segesvár	549	954
320	1110	i Segesvár-Sz.-udvarhely	600	917
328	1114	é Héjjasfalva	526	930
402	1150	i Héjjasfalva-Sz.-udvarhely	531	849
441	1229	é Székelykeresztúr	430	815
606	155	é Székelyudvarhely	305	700
632	135	Homoród-, Szekő-, Gergely- és Solymossy-féle Sósfürdők	—	—
712	209	é Földvár Előpatak-fürdő	313	637
900	219	i Brassó	245	546
111	331	é Predeal	112	—
805	920	é Bukarest	800	—
841	305	i Brassó Kézdivásárhely-Bereczk	159	633
1008	430	é Sepsiszentgyörgy	1241	505
1249	705	é Kézdivásárhely	1033	—
134	759	é Kézdiszentkereszt, Vénus-ásványvíz-forrás, kőbányák, lenmagolaj készítés	952	154
225	856	é Bereczk	905	1257
1035	500	i Sepsiszentgyörgy-Gyimes-Palanca	1205	425
1114	610	é Málnás-fürdő	1113	346
1143	658	é Tusnádfürdő	1033	321
1242	831	é Csíkszereda	903	223
115	900	é Mádéfalva	824	151
336	306	i Gyimes	520	—
346	346	é Palanca	—	1002
200	946	vi Mádéfalva	755	150
440	1230	é Gyergyószentmiklós	500	1020

Kiadja Betegh Pál villam-motoros könyvnyomtató és könyvkötő-intézete.

B O R !

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Kereskedő tanuló-

nak egy 2—4 középiskolát végzett fiút felvesz KARDÁ DÉNES Székelyudvarhelyt.

RÉGIMESTEREK: Murillo, Rembrandt, Hobema, Liotard, Goya, Rexi, Tizian, Turner, Rogier, Id Hals, Id. Holbein, Reynolds, Raffael, Botticelli, Luini, Fra Angelico, Ferrari, Dürer, Caravaggio, Rubens, Velazquez és mások leghíresebb alkotásainak gyűjteménye az eredeti festményeket hiven előtáró színes másolatokban egyenként is kapható 23/33 cm. nsban:

BETEGH PÁL

KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN SZ.-UDVARHELY Kossuth-utca 31. sz. a.

Névjegyek, Meghívók, Eljegyzési és Esküvői

valamint gyászjelentések, ugyisint mindenféle könyvnyomdai és könyvkötői munkálatok izléses kivitelben, gyorsan és pontosan készülnek

Betegh Pál

villamos tüzemre berendezett könyvnyomtató és könyvkötő-intézetében Székelyudvarhelyt, Kossuth-u'ca 31. sz. alatt.

VI. évi megrendelése t azonnal elintézt.

Udvarhelyvármegye Székelyudvarhelyi járás főszolgabírája.

Szám : 3309 — 908. szb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye székelyudvarhelyi járáshoz tartozó Székelydobói körjegyzői állás (Székelydobó, Vágás és Béta községek) megüresedvén, a kik ezen állást elnyerni óhajtnak, az 1883. évi I. t.-c. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előírt minősítésüket igazoló okmányokkal fölszerelt folyamodványukat

1909. évi január hó 15-ig

hozzám beadhatják.

Évi fizetés . . . 1600 korona.
Évi lakbér . . . 80 „
Irodai átalány . . . 70 „
Uti átalány . . . 136 „

Összesen : 1886 korona.

A választás határnapja később fog kitűzetni. Székelyudvarhelyt, 1908. december hó 28-an.

Dr. Demeter Lőrinc, főszolgabíró.

Ki a Yes-Oui-Si

című lapot megrendeli, játszva, minden megerőltetés nélkül és önállóan az angol és francia nyelveket alaposan megtanulhatja. — Előfizetési ár negyedévre 1—1 kiadásra 3 K. — Megrendeléseket elfogad a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatala Székelyudvarhelyt és mutatványszámot küld a Yes-Oui-Si kiadóhivatala Budapest, VI. Andrassy-ut 97-ik szám.

Uj butorraktár

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 43. szám alatt.

A n. é. városi és vidéki községek szíves figyelmébe ajánljuk ujonnan berendezett kész butorraktárunkat,

melyben ebédlő-, háló- és szalonberendezések, hajlitott butorok, hintaszékek, irodaberendezések, valamint mindenféle eszteregályos munkák, függönytartók, fogasok, zongoraszékek különböző könyvvállványok mérsékelt árakban, kifogástalan minőségben kaphatók. Midőn a n. é. község nagybécsü pártfogását kérjük, egyben ígérjük, hogy minden jogosult és méltányos kívánságot pontos kiszolgálással, szolid árakkal, székely becsületességgel törekszünk kielégíteni. Teljes tisztelettel:

Balási Mihály asztalosmester, Balázs Károly eszteregályosm., kész butoraktárosok.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult háziszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult községnyelől, oszúnál és meghüleseknél, bedörzsöléséppen használva. — **Figyelmeztetés.** Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — **Éóráktár:** Török József gyógyszerésznél, Budapest. **Dr. Richter gyógyszerár az „Arany oroszlánhoz”,** Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.